

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASARNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes száma ára 10 kr.
Előzetési pénzek és re-lanások a kiadói vállalhoz
(Grünbaum Márk) intézendők.

Felolvasó szerkesztő: **KOVÁCS KÁROLY.**
Kiadó-igazgató: **GRÜNBAUM MÁRK.**

Köziratok, levelek s egyéb közértesítések: közösen nyílt a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetési díj: 1 ha szék postiszáma egyeztetésénél 10 kr. többszöri hirdetésnél aránytalan 6 kr. helyébe 19 kr. Nyitólár postósora 25 kr.

A közutak két oldalának befásítására vonatkozó megyei rendelet.

Egy régen érzett hiányon óhajtott a vármegye segíteni az alábbi rendeletével, azon a hiányon tudniillik, hogy a nép legnagyobb része a gyümölcsfákra épen semmi, vagy csak kevés gondot fordított; ha egyik-másik okosabb gazda beültette birtokai szélére, azt a pajkos pártzorgymekek kitépték, leszárgatták. Az alábbi rendelet czélja a gyümölcsfák művelését részint az ültetés általánossá tétele által, részint szigorú felügyelet által biztosítani, elősegíteni, s hiszszük is, hogy ez, ha lassan is, de idővel sikerülni fog.

Minden földtulajdonos, a kinek birtoka állami avagy megyei utra — tehát általában valamely országútra — dől, köteles lesz az ut mentét egy sorban élő fával beültetni. E szerint azon tulajdonosok, akik birtoka mellett községi ut, tehát nem országút vonul el, ezen beültetésre nem kötelezvék. Természetes, hogy kevés gazda lesz, a kinek kezefégyében legyen a szükséges mennyiségű faemelte, emel-fogva az első ízben beültetéshez az illető község tartozik a szükséges faemeyiséget ingyen kiszolgáltatni. (1. §)

Milyen jól volna most, ha járásiukban községi fáskolák léteznének! Ilyeak hiányában ismét csak a község lesz — és pedig egyedül a saját hibája miatt — megterhelve, amennyiben penzert kell a kiültetendő fákat megvennie.

Lehet azonban oly eset is, amidőn a beültetés elmaradhat, pl.: ha az országút mindkét oldalán erdőn vonul keresztül, vagy ha valakinek a földje alatt két méterrel mélyebben fekszik az országút, ezen utóli esetben azonban a tulajdonos bejelentése avagy kérelme folytán a szelgábiró megvizsgálja a helyet és belátása szerint határoz arra nézve, vajjon a tulajdonos a beültetés kötelezettsége alól felmenthető-e? (2. §)

A fákat az országút mellett elvonaló árokknak belső felére, vagyis azon oldalára kell ültetni, a mely oldal még a tulajdonos földjéhez tartozik és pedig nehogy az utra árnyéket vessenek és ez által az utnak — különösen nedves időjárás után — gyors kiszáradását akadályozzák, egyik a másiktól 15 méternyire helyezendők el. (3. §)

Mintán a rendeletnek az a czélja, hogy a lakosságnak hasznót hajtson, emel-fogva ahol a talaj alkalmas, ott csakis gyümölcsfát szabad ültetni és pedig ahol képest, amint a föld természetete en-

Vasvármegyőszka zapoved: kak sze morejo obcsinszke poti na dvá kraja z-drevjom notri zaszditi.

Fordította: KOLOSSA FERENCZ.

Na ednoj zse dívno obcsitój falangi je zselo vármegyőv pomesti z-onov zapovedov, stera zse nize szpnozúva, na onoj falangi, ka je lúszta nájeksi tád na szadoveno drevje szkoro nise ali pa jáko malo szkriú melo; esi gli je eden ali drúgi esednejsi vert z-drevjom okouli notri zaszdio szvoja grúnta, szvoji nyiv krajinke, tou szo razbojászta paszterszka deca vo szposzkbli ali doli szpotrli. — Odszodi bodouze zapovedi czil je tou, naj sze szadovenoga drevja pouvanye naproj pomote i ogvúsa z ednoga sztrúpa po razszúrjaványi szadjenjá, z drúgoga sztrúpa pa po mecsnoj pazki, — i vórgemo, ka sze té czil prvle ali szledi — esi gli pocsaszom szreszno doszegnje.

Vszaki zemelszki vert, steroza zemla kre orszaszke ali kre vármegyőszke potit lezsi je duzen kre potit — eden réd szfoga drevja zmaszditi. Tak oni vértovje, steri zemla sze szamo veske potit deúise i nelezsi kre orszaszke ali kre vármegyőszke czeszle, szo na tou nej zavezani. Ali gvúšno je, ka sze malo táksi vértov nájde, ki bi to potrejno drevje pri rokaj meli, záto je za prvo szadjenjá v-szaka obesina dzsena telko drevja, kelko de ga trubo — ksenki vóposztaviti (1. §)

Kak dobro bi bilon, esi bi zdaj po nasoj biroviój obcsinszki czipcsenyeczke bili! Da pa toj nega, zdaj doli pá szamo — rávno za szvoje falinge volo — obesine obetszene, ár do za pejeze mogle kúpitit to potrejno drevje za szadjenjá

Ali zná sze pripetiti, tákse meszto, gde nej trbej drevja szaditi, denem pédo; esi kre orszaszke czeszle na dvá kraja long ali gouseca lezi i ali esi koga grúnt od orszaszke czeszle na dvá metera vise sztoj szamo ka tou vért more pri biroviój notri zglásziti i na nyegvo praszny sze ono meszto vópregledne i po biroviój sze oszoudi, jeli je duzen tam szaditi drevje ali nei? (2. §)

Drevje sze kre orszaszke czeszle prejk sanca na znotresnyi kraj, tou je na on kraj more szaditi, steri k-vertovoj zemli szlisi; i ka naj na czesto szenczo nemese, za steroza volo sze v-lasznom ali vo mokrom czajtí nebi mogla hitro vóposzústiti, edmo od drúgoga sze more na 15 metrov dalecs vkráj notri djáti (3. §)

I daje tou zrendelítványi tou czil, naj lúszviti haszek noszi, za

TÁRCZA.

A pokol torkában.

Elbeszélés. (Irtá LÁSZLÓ MIHÁLY.) Hatodik fejezet. (Folytatás.)

HATODIK FEJEZET.

(M-lyben elmondatik, hogyan találta Selymes Mátyas kiszabadulása után az ő gazdag házát s milyen nyomorúságba döntötte egész családját kárhözvatos életével.)

Selymes Mátyas hat hónapra telték, a miért nem emlekezett semmire, de semmire sem. Mert ő azt nem tudta, hogy Zolina Péter helyett a koresmárosné verte halálra; ő csak azt tudta, hogy máskor többet ivott az ő falujában és még sem bántott egy legyet sem. A miből világos, hogy a szomszéd faluban keverik a pálinkát, vagy pedig épen akkor az övébe bele-tettek valamit; így tehát a koresmárosné tulajdonok megérdemelte a verést.

A böles birak azonban máskép határozta és Selymes Mátyasnak tñni kellett.

Mikor kiszabadult s szűgyenkezve hazavértődött, alig ismertek reá. Egy sapadt, beteges ember lépett be a kúszóbn. rongyos, mint az út-széli koldus; minden darab ruhá lekérdeztét róla és a eszámú úgy néztek ki, mintha Kóvesarabában járt volna.

A gyerekek félve futottak el előle; Zszusa asszony könyve kiesordult, midőn a rongyos ember betoppant halaszintű potával, és reszkétó kezével piszkos, deska kalapját a sarokba dobta.

— Itt vagyok, Zszusa! Nem ismertek?
A szegény asszony nagyon jól ismerte, hisz érette aszolt úgy össze s érte vönült vagy harminez oszéndét a hat hónap alatt.

A gazdag Selymes Mátyas saját szóp házában is olyan hideget, olyan fázós világot talált, mint ott a börtönben, a honnan kikérült.

Az asszony néma volt; remeuge járt a házában; a gyerekek csakugy lopva nézgettek a rongyos öregre, pedig tudták, hogy az ő apjuk. Az el-

TÁRCZA.

Vu grli pekla.

Pripovedka. (Piszana po LÁSZLÓ MIHÁLY.) Szésti tao. (Nadalivanye)

SZÉSTI TAO.

(V-sterom sze nám povaj, kak da je najso Selymes Mátyas, da sze vo osz-lobudo szvojo bogato hizzo i vu kaksó nevolu je számo szvojo czeljo fan-lio z-szvojin szkvárjinim zsitkom.)

Selymes Mátyas na sészt mejszeozov oszouditi; ka je na níkoj nej poumlo, li na níkoj. Ár je on nej znao tou, ka je meszto Zolina Petra — kresmariczo zbio na szmrt; on je szamo tou znao, da je drúgi tip vees pio vu szvojoj vézsi, i denek níni mého nej zhanúvno. Z-koj je oszveszno, ka vu szoszidnoj vézsi mejsao palinko, ali szo pa rávno teda vu nyegovo kaj zmejsali, tak je pa kresmaricza vrejdua bila bitja.

Ali moudri szodezi szo nacsí szouditi, i S-lymes Mátyas je mogo szodeti. Da sze vo oszlobudo i szramotées demou priklantivno, konaj szo ga pozualt.

Eden blejdi, betézsuí eslovik je szteupo prejk praga, czotaszti, líki kre potit szedeési kondis; szaki falabek granta sze doli prszo z-snyega i esrejvi szo nyemí táksi bili, líki da vu je kamenoj-arabí bodo.

Deca je bojées bejszala od nyega; Zszusi zseni szo szkuzo poljvale ocsi, gda je te czotavi eslovik notri szteupo i tak vógedio, kak szmrt, i z-trpetajousov rokout, zamízani, raztrgani krse-ák vu kont líseo.

— Priso szem Zszusa! Nopoznate me?

Nevolna zsená ga predobro pozuala, vej je za volo nyega poszehoala tak vkúp, za volo nyega líki 30 lejt obszarala v-szesti mejszeozaj.

Bogáti Selymes Mátyas je v-laszvintvoj lejpoj hízá táksi miraz, táksi mrzeo szvejt nájsó, káksi je tam v-temeiczi, odket je vo priso.

Zsena je nejuna bijla; trepetajouso hodila po hízá; deca je szamo tak szkriovma gledala toga sztároga czotara, pa je znála, da je nyihov ocsi.

gedi, cseresznyét, diót, almát, szilvát, körtét vagy gesztenyét. Lehet esetleg szederfát is ültetni és csak ha a község előjáróság igazolná azt, hogy egyik vagy másik helyen semminemű gyümölcsfa nem diszlenek, akkor is csak ott szabad közönséges fákat használni. (4. §.)

Minden munkának sikerét a reudesség és jóaraló felügyelettel lehetén csak biztositani, természetes, hogy az első beültetésnél nem lehet minden tulajdonos ugy, amint neki tetszik, hanem ugy a fa-nemeket, mint a beültetés tervezetét a községelőjáróság közbenjöt-tével kell megállapítani, ez azután a szolgabírórságnak bejelentni, s csak ha ez által a tervezet jóváhagyatot, a beültetés akkor kezd-hető meg (6. §.)

Az ültetvények annak tulajdonai maradnak, aki azokat beülteti; ő huzza azoknak hasznait, élvezi gyümölcsseit; és becsületbeli kötelessége minden embernek azokra ügyelni, netalán megsértésüket megakadályozni. (7. §.)

Minden mulandó az ég alatt; akár hogyan gondozzuk is a fákat, részint természeti csapások, részint a rossz emberek közreműködése folytán, azoknak egyike-másika kivészik; ez esetben tartozik a tulajdonos a kivészett fát saját költségén pótolni, s ily alkalomra már nem köteles a község a tulajdonos részére ingyen venni; ha pedig a tulajdonos a községelőjáróságának felszólítása dacára sem pótolná a kivészett fákat, a legközelebbi arra alkalmas időben, ugy a szolgabírórságnak lesz a hanyag ember bejelentendő, s a hiányzó fák annak költségére fognak hivatalból pótoltatni. (8. §.)

(Folyt. köv.)

Az első segély-nyújtásról a rögtöni szerencsétlenségeknél.

(Vége.)

Ha akasztott embert találunk, messük el a kötelek, másik karunkkal azonban fogjuk át a testet, nehogy lezuhanás közben megsérüljön és igyekezzünk a már előbb leirt módon életre hozni. (Mesterséges légezés, hideg víz, izgató szerekek.)

Ha nagyobb élelfalat a torokban megakad s a légesőre nyomást gyakorol, megfúlás következtében gyorsan bekövetkeztetik a halál. Az arc elkékül, a szemek kidülnek, néhány érthetetlen szót hallat, a nyakához kap s eszméletlenül összerogy. Itt tenni kell, de gyorsan. Balkezünkkel nyomjuk össze az orrot (igy a száj kinyitlik), jobbkézünk hüvelyk és mutató ujját pedig vezessük meg mélyen a torokba, hogy az akadékoskodó falatot meg-ragadva kihúzhassuk. Ha ez nem sikerül, a veszélyben forgó egyént mellével és hasával asztalnak vagy szekrénynek támasztjuk, háta középre pedig néhány erős ökölpapást merünk, hogy a tüdőköböl ügy kiszartott levegő a veszélyes falatot magával ragadja. Mindenesetre orvsógt kell küldeni s tudára adni a komoly bajt, hogy a kellő eszközökkel elláthassa magát.

Eszméletlenség.

Az eddig ismert eseteken kívül, bekövetkeztetik: 1. Az agy sérüléseivel (koponyacsont repedéssel vagy anélkül) 2. Az agy betegségével (szélhűtés, nyaralvtörés.) 3. Mérgezősekkel az u. n. bódító mérgekkel, borszesszel (részségségnél.) Ezen okok felismerése legelőbb esetben nehéz dolog s csak orvostól kívánható. A nem szakértő az orvos megérkezéig a következőkhöz tartsa magát:

Igyekezzük az eset előzményeit kipuhatolni, vajjon elesett, lezuhant, megvertetett, vagy ivott-e a szerencsétlenül járt.

Jegyezzük meg jól a test helyzetét és környékét, mert lehet, hogy törvény elé kerül az eset, s ekkor pontos felvilágosítást kell adnunk. Szolgáljuk meg a lehelletet, mert előbb esetleg borozásra lehet következtetni.

Juttassunk az eszméletlennek friss levegőt s szoros ruháit oldjuk meg. Fektessük a testet hátára mélyebb fejjel, ha az arc halvány; magasabb fejjel, ha az arc kipirult. Ha a hánys áll be, fordítsuk a fejet oldalát, nehogy a hánysdék a tüdőbe szivassék.

Ha nyaralvtöréssel van dolgunk, a tagok görösen összevázódznak, az arc kipirult, a száj habzik s a nyelv gyakran fogak közé van ékelve. Ily esetben ne igyekezzünk a görösen mozgásokat megakadályozni, vagy tán az ököbő szorított kezeket kinyitni, mert ezáltal csak fokozzuk a göröket. Csak arra vigyázzunk, hogy a beteg meg ne sérte magát, fogai közé valami puha tárgyat (összehajtott kendőt) tegyünk, hogy nyelvé össze ne harapja, s várjunk nyugodtan, míg a roham végre jár.

Ha a beteg légező kimarad, amit észrevehettünk azon, hogy a száj és orr elé tartott pihetől mozdulatlan marad, teljesítsük a mesterséges légeztést. ESMARCH után: Dr. CZIPOTT ZOLTÁN.

A menyasszonyi kéregetis.

Vend vidékünk köznépek sajtósági szokásai közé tartozik, hogy a menyasszonynya lett hajadon esküvője előtt egy éltés szegény asszony kíséretében falujában és ennek környékén elindul házról-házra a maga javára

adó leány: a szép Évike is olyan fehér, bús volt, mint egy hervadó lilium. A legényfűk nem is voltak otthon; esatagoltak vagy ittak a koresmán, a hogy az apjuktól látták.

Már most ilyen a szokás Selymes Mátyás házában! A rongyos ember motyogott valamit; éhezik, szomjazik.

Zsuzsa asszony megértette s hamarosan elibé tett egy kis ételt meg egy kis italt.

Sokáig lassan ment a beszéd; egyik is elharapott egy szót, a másik is hallgatott.

A rongyos ember csendesen találta a házat, mire Zsuzsa asszony azt felelte, hogy: bizony pusztá ház ez, de meg pusztább lesz ez, csak várjunk a sorára.

A rongyos ember izgett-mozgott, mintha metsző-késsel sanyargat-tak volna.

De Zsuzsa asszony nem látgott, hanem ömlött a szó a száján. Ez a ház lassan-lassan változott át.

Éldő-zőr is a palinka elvitte a gonda esztét.

Misdő-zőr kiürítette az erszényt s még a másik ponzét is magával vitte.

Harmadszor lehasogatta a tisztas-éges ruhákat s pengyokat rakott helylyükbe.

Negyedszer addig kergette a palinka a koresmába, míg a szegény koresmaros meggazdagodott.

(Folyt. köv.)

toğa volo tam, gde je zemla zaton priflesna, sze szamo li szadoveno drevje szmej szaditi, i na tou gl'doncos, kak'e natise je zemla; ali cseresnye, ali oreji, ali jablani, ali szlive, ali grúske ali pa kosztani. Malin szadjenje sze na priliko tñdi zná dopuszti, i szamo te, esi obcsina poszvedcsi, kaj v-ednom ali v-drugem meszti nikse-féle szadoveno drevje nescse dobro rászti, je szlobodno tam ovakse prou-zstou drevje tñdi szaditi (4. §.)

Da sze pa vszakése dela haszek szamo z-réduosztjov i z-dob-rov pazkov zná orvnásiti, sze szamo odszede razmi, ka pri prvom szadjenjej nemre vszaksi vért po szvojoj volli delati, kak bi sze nyemi vidlo, nego kakse drevje i kak de szadno, na tou gl'doncos z-obcsinszkov oblásztoj vu ednom razmenyji more eden plán napra-viti, steri plán veska oblászti birovyji notri pokázati i szamo te, gda ga tá nameszti nihá, sze szlobodno zacne szaditi (6. §.)

Drevje de onoga lasztivnoszt, stio je je znaszáo, on de vlejkaio tomi haszek i vszivaio nyega szád; i vszakése cselvoka dñsna duzs-noszt bode na nyé paziti, od kvára je mentávati (7. §.)

Vsze je preminouse pod neboj; kaksté mo szkrb noszili na drevje, edno ali drúgo od víhevoj, od uraza ali pa od lagoji ládi vó zná vesznoti; vu toj piliki je vért dúzen meszto tej vóvesznjeni na szvojem sztroski drúgo naszaditi, te nyemi je zse obcsina nej duzsna k senki dati; esi pa vért, nakoj ga obcsinszka oblászti opomené, ucbi steo vu priliconom vrjemeni nazáj zaszditi, te sze more k-birovyji notri zglásziti, gda te sze to drevje po szlászbenoj ponti na nyegov sztrosek dá nazáj z-novim drevjom notri zaszditi (8. §.)

(Nad pride.)

Pervo pomoucs dávanje pri nedovednoj neszrecsi.

Fordította ZISKÓ GYÖRGY. (Naláiványe.)

Csi obcsenoga cselvoka majdno, vrozimo prvk to strik ali z-ovalvo rokov drzmo to tejo, nej ka bi po szpadnenyji bolnoszt zadoubo, po-pasesimo sze nyega po prvejem nazaj vu zitek szpraviti.

Csi jesztvine veksi falat vgti za osztáno, ka szi nemore odúhávti tou zovéno zadaviti sze i po etaksem frisko pride ta szurt. Te obráz szívi, modri ocsi sze vóbrúnojo, nistere nerazmaje riesti povoj, za sinya sze zgrábi i vkúp szpádne.

Eti moreno na pomoucs biti, i hitro. Z-levoj rokov vkúp sztszímno nousz (tak sze lampe odpréjo) z-práve rouke pález i kaziesni vrt potisz-nimo nyemi vgti kak naj globe, ka te tam na poti bodonesi ta ali szi falat prijévi vópotéskati. Csi sztem nemoreno pomocsti toga nevolnoga, obrnno szprzamo i z-plécsani k-ednomi olmári tam ga opravimo, na plécsa nyemi nisternokrát szpeszicnyoj dúmo, ka naj szpláves vó idonesi líft v-guti bodonesi falat szobom zgrábi. Zvgvúno po doktora poszlati i nyemi naznánye dati tou nevolu, ka on te doktor naj szobom prinuszé pri-liesno skér.

Oduorjenje.

Zvñu do eti mao znáni prigod lekho pride: 1. Pri mozgov zabntávnyji (gda gláva pouesi ali zvñutoga.) 2. Pri mozgov betéji (guta vdári ali sztrájé dobi.) 3. Csemérom zaprávlyani norum csemérom, vinszkov pitvinov (pija-nosztjom.)

Tej zrovok vó zpoznanye veeskrát zmetno delo, i to sze szamo od doktora zselej, ki k-tomi nerazmi, dokes te doktor pride, more eta delati: Pascsi mo sze vó zvediti nyega pervejsa djánya, jeli je szpadno, ali doli szpadno, jeli je bit bio, jeli je pio.

Dobro zamerkájno teja szpadáj i tam okouli, ár sze lekho pripéti, ka tou delo pred törvényi pride i teda tam szvetlo delo nemore naprej dati.

Pridehimo nyegovo zdúhávanje, ár odnut lekho vó vzememo esi je pio. Tomi norumni písztimo friski líft i te sztszinyeni gvant nanyem od-púsztimo.

Doli ga polozimo, ka de na plécsáj lezsao, gláva nize, esi je obráz bledi; gláva vise, esi je obráz erdési grátuo. Csi more vómetati, gláva nyemi na eden kraj obrumo, nej kabi ono, stero more vó vresti k-plécsam prislo. Csi sztáksim máno delo, steri sztrájé ná, kotrige nyegve sze vkúp potémejo, obráz erdési gráta, lampe sze penijo, jezík veeskrát med zóbe pride. Pri etaksem nyegovi kotrige gibanye nihájno, ali esi rokov vkúp má sztszinyeno, ono neodpérájno, ár tak kres terganye bole naprej pomoreno.

Szamo na tou szkrb mejno, naj ono szam nezantájie, med zóbe nyemi nika mékoga denno (naj bogse vkúp zasztkáni robez) ka szi naj jezika nemore vjeszti, mirovo esakajmo dokes ta nevolu nenhyia.

Csi odúhávanje hejnya, stero lekho na pamet vzememo, esi nyemi pred nousz edno fáino pero podzismo i ono sze negyene, teda moreno to odú-hávanye z-modrim mesterszkim tálno dopuszti.

Po ESMARCHI: Dr. CZIPOTT ZOLTÁN.

Sznehinszko darúvanje.

Fordította: KOLOSSA FERENCZ.

Spajszna sega je tou pri nasem szlovenszkom lúsztvi, ka za sznehom posztánynya devojka pred szvojm zdávanyom z-ednov sztarejsov szirmoskov zenszkov po szvojoj rászti i po szoszindni vesziczej od hizse-dó hízse ide

K-mouzi valon esi: lejpa Evicza je tñdi tak blejda, túzisa bila, kak en povehnyeni lilium. Odrascseni szinozje szo niti nej domá bili: klantavli szo ali szo pilí v-kresmi, kak szo od ocsé vidli.

Zdaj zse je etaksa návoza vu hízsi Selymes Mátyása!

Te zotavi cselvik je nika mrmrao; laesen je, zsedén je.

Zsuzsa zseno je razmili i frisko pred nya djála edno malo hráne i edno malo pitvine.

Dugo je pomali sou gnes; ednek je vkraj vjo edno rejes, drúgi je muesao. Te zotavi cselvik je za túho najso to hízso, na koj je Zsuzsa zseno tou odgovorila, da: bogne je píszta eta hízsa, ali esese bole píszta bode, esakajmo szamo na nyé red.

Czotavi cselvik sze meto-lúoso, liki da bi ga z-velikim nozsom rejzali. Ali Zsuzsa zseno je nej posztáuloa, nego sze lejvala rejes z-vúszti nyéni.

Eta hízsa sze pomali, pomali premejuila.

Oprics je palinka vérti pamet vzéla.

Obdrúgim je zpráznila mosnyou, pa esese i drúgih pejnez szobom od-neszla.

Ob tréttim doli je z-cerszjala posteni gvant, i czote obezsila na meszto. Ob strim tezasz ga je tirala palinka v-kresmo, dokes sze szirmok kresmár obogato.

(Nad pride.)

bizonyos adományt kérelmet. Ezen adomány rendszerint lenszész, késpénz vagy feldokkoló állhat, mely utóbbival rokoni szokták megajándékozni. Hossan, mely időből származik a szokás, — nem tudom; ezlő azonban valaha nemis lehetett: valószínűleg a gyakran azonban gazdasszonyai vált szegény menyecskének a gazdálkodás megkönnyítése, honományuk segély utján való szaporítása által. Mindenesre csak a szegény, a vagyontalan leányok, illetve menyasszonyok joga lehetett ez régi időben a kőkor és szokás nem is eshetett kifogás alá, ma azonban azok visszaesés történt vele. Jelenleg ugyanis nemcsak a szegény osztálybeli elnek a joggal, hanem általában a szokást, a módosabbak is, majd kivétel nélkül s így meg-
történik az a viszás dolog is, hogy a módos menyasszonyokat a szegény osztálybeliek is kénytelenül segélyezik, mert nyakukra jöven, alszégény vagy egyéb okoknál fogva fűsen elbocsájtani nem akarják.

Ily formán a segélyezés szokása zsarolássá, sőt gyakran csalássá fajult. Peldá ez továbbra a következők eset:

A múlt év folyamán községünkben két család-leány eljegyeztetvén, beharangoztak községünk és a szomszéd falvakat s hszem, szép adományokk megakodva tértek meg. De a házasság felbomlott, az esküvőből semmi sem lett s így ép, erős, munkabíró lányok által jogtalan koldulás viletett végbe, — persze jó sikerrel. Csak még lehetne bár ismételn! Hsz nem lehet ez rossz fizet.

Hát nem-e esalás ez? De igen, még pedig kétszeres. Mert a menyasz-
szony kísértelen levő „banyait” — kinek különben szinte uncs jogezése a koldulásra — ugyancsak homi lisztel meg kell am ajándékozni.

Bizony nem ártana egy kis megszorítást rendszabály e tőren.*)

MEZÓVÁRI.

Helyi és vidéki hírek.

— **Tissini kápláni átlomásra** a lapunkban anyit emlegett Toplak Teofil francziánus barát helytől Bagáry Ferencz szent-györgyi káplán helyezették át. A történetünk az — mondának sem kell — hogy ezen intézkedést örömmel vessük tudomásul.

— **A pálinkaméregre vonatkozólag** a muraszombati uradalom és a muraszombati kereskedők között fenforogó vitás kérdésben leírték azt a bülgyimint-sterium határozata, amely a muraszombati folszolgabíró intézkedést hagyta jóvá; e szerint tehát jövőben aki Muraszombatan palinkát akar mérni, az uradalomnak fért fizetni tartozik.

— **Zalaivármegye** folyó évi április 24-én tartott közgyűlésében szintén kimondották, hogy a községek a határainkon belől levő összes köz-
utakat beállításni tartoznak. Keszthely város folyamodása folytán megengedte a közgyűlés, hogy a város az építendő Pápa-Sümeg, Keszthelyi vasút épít-
tésének támogatása céljából 100 ezer forint kölcsönt vehessen fel.

— **Jótekonyság.** Srában Iván és Mayer Ignácz mertyánczi lakosok folyó hó 13-án a kir. bíróságnál laukatték leven Kihalatva, a meg-
állapított tanúdjákat jótekonyságokra, és pedig Srában Iván a muraszombati főúton egytelnek, Mayer Ignác a muraszombati kiskudovó egytelnek adományozták.

— **Mezger Mátyás** muraszombati rodalmi ellenőrt — mint rész-
vételt értesztünk — folyó hó 13-án nemis baleset érte. A délelőtti órákban egyes fogatán jött hazafelé s a főúton szemből jött vele két más fogat, a melyek között midőn elhatartott, kocsija megakadt, megbökösödött lóva azt fellordította s ő a kocsiból kiesvén, könnyű sérülést szenvedett.

— **Figyelemztetjük a községi bíránkat,** hogy a vármegye-
k 1881. éven ként és a miniszterium által is jóváhagyott rend-lete értelmében minden hírtokos tartozik tavaszon gyűlölelő-át a karteonok heryok felszólít megfigyelni; amekij tulajdons ez elmulasztja, azt a községbíró köteles a szolgáltatónak bejelenteni, s a szolgabírósg által a hanyag gazda 50 forint terjedő pénzbüntetéssel fenytető.

— **Husvét másnapján** a muraszombati plebánia templomban Kollár Péter muraszombati káplán által tartott magyar szent beszéd a hívők nagy száma, több mint 200 egyen hallgatta végig, de nem csak hallgatta, hanem a szó teljes értelmében győnyörködött, épült épügy a tartalom, mint a meg-
nyerő előadás tekintetében a szent nap méltóságának teljes megfelelő szónoki előadás. Muraszombatan a magyar nyelvet érő katolikus közön-
sége ez alkalommal is tanúsított telt arról, hogy a magyar isteni tisztelet, a magyar szentbeszéd nem egészen cseztalanul hangzik el, s különösen, hogy az nem szől empán a templom feres falainak, mint azt lapunk előző szá-
mában a fűssini káplánra vonatkozó levelében Corrector úr felmutatott. Sajnáljuk, hogy ezen igen tisztelet barátnak jelen nem lehetett, legalább saját szemével győződött volna meg arról, hogy akik át akartak ér-
szették, miszerint a magyar isteni tisztelet a hívők egyáltalán nem látogatók — egy kissé erősen tévedtek. Ohajtandó volna, hogy a magyar szentbeszédnek ne csak mint eddig évenként negyszer, hanem többször is, legalább havonként egyszer tartatnának.

— **Öngyilkosság.** Mint a Vas megyei közlönyben olvassuk: Tomka Adolf volt rogaszói postamester e hó elsejére a szombathelyi kir. törvény-
szék elé idéztetett egy ellens megindított bünyádi kereset vegtárgyalására. Dobráról, hol hivatalától történt felfüggesztése óta tartozkodott, be is jött Szombathelyre. A végtárgyaláson azonban nem jelent meg, nem akarván magát az esetleg marasztaló ítélet következményének kitenni. Elseje óta egész 4-ig bolygott városunkban (t. i. Szombathelyen) lelkeben a legsötét-
bb gondolatokkal. Negyediken a város kapitányi hivatalhoz jelentés érkezett, hogy a kőrmendi országot mentén elterülő mezőségben egy agyulott ember fekszik. A városkapitány két rendőrbíróval és a városi orvosal a helyszí-
nen megjelent, és a szepes-szénelmel falat iratokból és magánlevelekből a személyazonosságát megállapította, s övét a megindított esetről azonnal értesítte. — Temetés szerdán d. e. történt a fűssini kamrából, hová a hulla orvosrendőri boncolás végett becsaltatták. — Levelet, melyben bor-
zasztó tétele indokolta volna, nem hagyott hátra. — Neje és két kis gyermeke gyászolja halálát. A boldogtalan csak 33 éves volt. Mint tudva van, a bünyésálat 400 forint a postapénztárból elcsikkasztása, és a számadások megmegtámasztása miatt lett a múlt évben megindítva.

— **A Szombathelyi kir. törvényszék** területén az összes járásbíró-
ságoinkál 1886. évben a rabok eltartása 21 ezer 200 forint 8 s rba került, beszédetett a felelősi rabtartási költség és pénzbüntetés ezimén 10 ezer 500 forint, tehát csak fele annak mint amennyi az ország pénztárból kifizetve lett. Mindig jótudunk, hogy hova teszi az ország azt a temékedt sok adót, pedig ha a fentebbi összegből az egész ország területére számadást csinálnak, hat egy fél millió vagyis 500 ezer frtra nagj. amit egy esztendőben csupán a rabok el-
tartására elküldtünk anélkül, hogy ezt valaki az ország pénztárból visszafizetné.

* Rendszerint ?? — mondának mi egyet mindjárt: A kihágási büntető törvény 66. szakasza követelőzik: „A kihágási engedély nélkül elvadásás helyen vagy házról háza koldus, vagy aki 16 éven alóli gyermeket koldulni küld; s napig terjedő elzárással büntetendő.” Etych nem kell, csak ezébe jusson ezen s a csendőrs-
járatnak, midőn két ilyen szerencsevadászt lát. Szek.

szabi gyűsen dár preszít. Ete dár letko z-prediva, z-pejnez ali z-rubezev sztoji, z-sterim szlednyimjy jo rod mi segon darufati. — Olkvez z-steroga vrcmena zhaga tá nádava — nevem, ali nyúni ezil je nigda dobrivten mogou budi: méjgűssioj tou, ka naj to mlado vertivno premasni i pobozni lidje va lehetszi sztan pozitivno, naj nyej vertivnaye z-pomocnyar darufavnye oblikontioj. Ali va indasnyom ezajtji je tá sega gűssio szamo szirmaski deklm jus bila i te je misese nika nej moo prouti nyej vertije, gto zdaj zse nazaj sziveto zenyon. V-zsdasnyem ezajtji zse nej szamo te szirmaskejsze szuehke sziveto z-tov nádavod, nego te premoesneje tili szkoro vize i tak sze tou spiszno delo naprej dá, ka ti szromaski lidje tildi morejo zamagati tá premoesneje szuehke, ar nyim na stivek pridonas, za nepravisno szramote ali za kiskesga drűggoga zroka volo je z-prazim olpisztiti nesesejo.

Tak je z-pomaganyo nádave prisziljeno darufavnye i dosztakrát esese grivo krűdnyje grűtalo. Szekűla peldà je na tou eta prigoda:

V-premoesnyem leti szta v-nasoj vėszti dvej deklm szuehke grűtale, i tak szta nuso vėsz i szouszidne vesznieke notri z-obhoddie pudarje i miszlim, szta z-lejppim darom prisle domu. Ali szentev sze je razmetala, zdavanye je nej zdrűsio i tak szta dvej zdravimj, mocsvim deklm edao nepravisno kondavnye vesznie — vszrogavejs z-dobrim hasokom. Da bi bár szamo esese eduok mogte tou deprisniti, voj je tou nej lakogji sefa.

Jli je pa nej norjenye ali griva tatja tou? Toti dá je i esese podup-
lom. Ar n-j szamo szuehok trbej darufati, nego nyuo vadese badi tidi z-
kűskov melov oblonnati, stera pa nek odo dosztakrát tildi nebi mogla jusso po-
kondavnyit oditi.

Bogme nebi skondilo malo prevejati tou nádavo.

Domácsi i zvűnszki glászi.

— **Na Tissinzszio kaplanszko** meszto telko szpomínani Toplak Teofil francziánus barátja je Bagáry Ferencz kaplan od Světoga Gyűrgya pejkj gymi. Po tou szkonesavanye naes praviti nej potrebnio, ka tou z-
radostjom nazűnyne zememo.

— **Na palinko odávanye** (merje) sztran pouleg szoboesko iműnye ino med szoboeskomi terzeszi sztojcsesim pűfanyi je miniszterium politiskoga fűbiorvna szkonesavanye na meszti nihno, poton ten sto v-Szoboti de palinko stio odávati, more iműnyit od toga őrendo placitati.

— **Zalavármegyo**va sztran premoesno leto april 24-toga dnűva derzűsian gyűljio je tildi vűpovejdanu bilou, ka vesznieve v-hatari lezűsesze potj notri zaszditi morejo. Keszthely várasa prosnyo sztran je gyűljejs od pűszto, ka med Pápa-Sűmeg-Keszthely rejeno zszlezniezo na pomucs naj váras 100 jezero ramski na poszudo lejko gor zdigne.

— **Dobrotoszt.** Srában Iván ino Mayer Ignác z-Martyáncz szo ete meszoz 13-toga dnűva pri krűleszkoj birovyi kak szvedoezke vűpoinati bilj ino obzudonyne pejnezze za tou szvedoezstvoo Srában Iván za szoboeske fier-wrkate, Mayer Ignác pa na szoboesko male decz obrambiczo (kiszdedovodi) dali.

— **Mezger Mátyás** szoboeszko goszpozczkoga kontralleja kak z-szűlűim glűszon esűjemo, ete mejszecz 13-toga dnűva je mala meszreca dojsla. Pred podűvancz szo sze z-ednim konyon prtj domni pelati, ka váras na eduok pred nyih pridejo dvujna drűga konla, med sterim dá szo sze mijno pelati, szo zadenoi — kony sze zasazgao ino je nyih gor zkouli obrno, od sztoga so malo bolezem terpelj.

— **Opoműniamo veske rűhtare** od vármegyo va sztran 1881-ga leta permesno ino miniszteriuma sztran tildi na meszti nihano rendűlavanye, poulek szteroga szaki vűrt je duszen na szprulejti szvoje szadveno drevje od goszuezcz doj szpuezati, steri vűrt tou zaműdi, tisztaga je veski rűhtar duszen politiskoj birovyi notri glásziti ino od birovyje sztrani de naműjden vűrt do 50 ramski kastigani.

— **Na zvűnszki pondeljek** szoboeskoj ezűrkvi szo Kollár Pűter szoboeski kaplan vűgerszko predgo derzűsali, vees kak 200 lűdi je dokoneza pűszűsulo, nej szamo ka szo pűszűsali, liki veszeldi szo esese rűvnek tak od lejogga napredűlavanye. Szoboti te pouk vűgerszki jezik znűni ezjli kres-
csaniskio szo szvedoezsanzoo dali, ka vűgerszka bozsa szűszűsa vűgerszka predga nej szploj brezi haszka, ino ka tiszto ne szűse szamo ezkerzvan sztanj, kak tou v-pervesjom broji na tissinzszio kaplanszko meszto goszpon Corrector szo gori opoműnili. Szoo nam je, ka te postűviani nas prűtelo nej tan na zuesni moge biti, dűnk bi szű szvojimj ocsni zavgűsao, ka oni, steri szo nyaga tak szpunitli, ka vűgerszko bozso szűszűso ne odijo, malo prevacs zablouditi. Zszelo bi bilou, ka vűgerszke bozse predge nej szamo szűesze leto stirikrűti, liki veszkrűt tildi krescsanisk szaki mejszecz eduok bi szo obd rűszale.

— **Szűm szueh morecz.** Kak vármegyozski novinaj esűjemo, Tomka Adolf pűrveji rogaszvszki postamester je ete mejszecz pűvoga dnűva gor v-Szombathelyi zavűnani bio prouti nyemi obzszeszen targyalati na szoud. Na Dabribi, gde sze do szzeja mo zderzűsavo, je odisao gor v-Szombathely. Na targyalis je pa dűnk nej odisao — nej sze je stio vű djűti permeszen szűndi. Od pűvoga mo do sztoga dnűva je Szombathelyi po váras odi. Stertoga dnűva je varaskomi kapitáni glűsz prisao, ka prouti kerműdszkoj potj na nyűvaj eden sztrűljeni eslovik lezsi. Varaski kapitűn szo vesasz i varasko doktoron na meszto sze pasesili, ino od neszresnoga prűnyen derzűsno piszma szo sze vesasz vű zpunitli ino robdino szo vesasz glűszlűsi. Pokoj je v-szűrdjo pred podűvencu bila v-mertvezskou kűmri, kama szo ga notri szpravili pouleg gor reaznye. — Piszmo pouleg szteroga volo bi tou vesűno, je nej priszej nihno. Zszena ino dvej deteti ga szűlavűno. Naszreszen je szamo 33 lejt sztar bio, kak znűmo potj nyemi je kriminalisko gordűvanye poulek 400 ramski zaprűlavnye ino ka je raesne falinesne polo — notri dani bilou.

— **Pod Szombathelyszkon** prűvencuon szűozeti pri krűl, birovyi-
jaj 1886-toga robovi sztrűski szo 21 jezero 200 ramski ino 8 krov kostali, sztoga je pű od liszava na sztrűske ino na kastigo notri placasno 10 jezero 500 ramski, tak je szamo polojno telko kak je z-orszűeske kasze vűplaceno bilou. Vszgidrű szo tosztojo, kama orszűg tej zvűnszki pejnez od porzejje dne, ino esi sztoga raesna na ezjli orszűg tak na pou million n. kakti 500 jezero prűle, szamo tou ka v-ednon leti na robe za sztrűeske placati terbej, brezi tisztaga, ka bi tou stoj v-orszűesko kaszo nazaj placujo.

— **Èak od szűlűno gormerűnaye** znűmo, pred 100 lejtmi kakti 1787-toga leta tűkszi ezajt bio: April 17-toga vűdnűje, veesor merzlo ino vűter, — 18-toga v-ncosi merzoo vűter, zmerzűnyeno, vűdnűje lejpa, — 19-toga vűdnűje premejnűno, z-dszgyon, — 20-21-toga szűz-jg 22-23-toga vűter, merzoo noesj z-urazon, — 25-toga v-ncosi uraz, vűdnűje topla, — 27-28-toga noesj merzla, vűdnűje topla, — 30-toga obűsűno, zadveszara veszkrűt glűmleza ino bliszűkanye.

— **Bűkovezi premoesni** velki tyeden edoo notes szo pri Mak rod-
jenj Bagáry Juliana krescsanisk kűmro neszpozani gorszkopoli ino ezjlo pobistoo 4 akovy vűjna vűkrűdno. Meszcsot za ezűnyne jezate.

— **Paik ezűgűnye.** Cesteres Vendel vűzki rűhtar z-Halastó te

